

STAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DIN JUDEȚUL TURDA DUPĂ MAREA UNIRE

EMIL TRIF

Baza didactico-materială a învățământului din Ardeal, după Marea Unire, nu corespundea cerințelor sociale concrete. Nu se putea asigura școlarizarea tuturor copiilor, indiferent de naționalitate. Moștenirea lăsată de către regimul de ocupație era tristă. Se simțea nevoia de a se interveni în probleme de conținut și de organizare.

Ministerul Învățământului Public, Resortul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Decretele regale, din perioada 1918–1925, stabilesc măsurile de organizare în noile condiții istorice ale învățământului din Ardeal. Prin ordinele date se stabilesc criteriile precise pentru organizarea învățământului. Astfel, în 29 decembrie 1918, se iau măsuri pentru predarea în limba română; limba maghiară se „elimină” din școlile românești, precum și istoria, geografia și constituția Ungariei, introducându-se „materile predate în celelalte țări locuite de români”. Se urmărea cuprinderea în școli a tuturor copiilor „obligați” s-o frecventeze, indiferent de naționalitate. În județul Sălaj, ca și în alte județe, probleme deosebite punea asigurarea cu personal didactic, care să posede limba și pregătirea necesară. Spațiul de școlarizare nu asigura posibilitatea cuprinderii în școală a tuturor copiilor de vârstă școlară, conform prevederilor Legii învățământului¹.

Învățământul primar era organizat „sub două aspecte”: 1. Învățământul confesional, cu localuri proprii, pe lângă cele două biserici românești. 2. Învățământul de stat cu localuri proprii, dar „dezorganizat și necorespunzător noilor situații”. Se mai specifică faptul că prin decizie ministerială, localurile: „școalelor

¹ Legislație: Decret regal nr. 2.613, din 11 dec. 1918, Nr. 13.869/1918-reorganizarea inv. primar, R.C.I.P. dă, printre altele, urmărirea ordinului/instrucțiunii: nr. 7, din 29 dec. 1918, instrucțiunile nr. 65 și 71/1919, 1.386/1919. Prin ord. Nr. 19.422/1920, M.I.P. se urmărea organizarea școlilor minoritare și Legea învățământului din 1924, prin care se stabilesc măsurile de reorganizarea învățământului primar.

confesionale sunt rechiziționate, iar localurile școalelor primare de stat din era maghiară sunt predate pentru noul învățământ românesc”.

Inspectorul școlar Laurean Șuşman și subrevizorul școlar Virgil Rancea sintetizează în lucrarea *Șaptesprezece ani de construcții școlare în județul Turda*, din anul 1936, preocupările Ministerului Instrucțiunii Publice, a Prefecturii Județului Turda și a Revizoratului Școlar județean Turda, privitoare la „campania de construcții școlare 1924–1936”².

Necesitatea construcțiilor școlare survenea după o amplă analiză făcută la nivelul ministerului, și a revizoratului școlar județean, în urma recensământului copiilor de vârstă școlară. Dintr-un studiu, în comunele unde era nevoie de construcții școlare, realizat de Revizoratul Școlar Turda, rezultă faptul că numărul copiilor „obligați” a frecvența școala era mare față de spațiile existente. Erau puține localitățile care depășeau cuprinderea de 50 % a copiilor în școli: Pruniș 70 %, Câmpia Turzii 60 %, Botez 54 %, Valea Lupșei 50 %, Ațintiș 50 %, Crăești 50 %, Lupșa 45 %. În cele mai multe localități cuprinderea era sub 45 %. În Albac-Ciomești 15 %, Muntele Filii 20 %, Câmpeni –Dealul Capsei 25 % și Albac 25 % (Anex 1).

Obligativitatea învățământului, prevăzută de Legea din 1924, nu se putea realiza fără asigurarea spațiului de școlarizare. Construcțiile școlare existente erau insuficiente. Chiar din cele existente multe nu erau corespunzătoare, fie din cauza distrugerilor din timpul războiului, fie că erau în spații închiriate și nu răspundeau cerințelor specifice învățământului. Printre altele, două erau cerințele urgente pentru buna desfășurare a procesului de învățământ: spațiul de școlarizare și asigurarea cu personal didactic calificat, pentru școala în limba română. Anul 1924, după apariția legii, era „*anul ofensivei culturale pentru sporirea numărului învățătorilor și a construcțiilor școlare*”. În lucrarea semnalată mai sus se amintesc cei ce și-au adus aportul la edificarea școlilor din perioada 1924–1936 (anexa nr. 2). În acest sens, la județ funcționau: Casa Școalelor; Comitetul Central pentru Construcții Școlare, la comune-Comitetul Școlar Comunal, condus de director.

Au contribuit la acțiunea de construcții școlare în județ: miniștrii, Gheorghe Cipăianu, deputat de Turda, fost ministru înainte de 1933, Dr. Constantin Angelescu din 1933, prefectii, senatorii, deputații de Turda, revizorii și subrevizorii școlari. Cei care au dus greul au fost învățătorii din localitățile respective (anexa 2).

Trebuiau construite noi localuri și adaptate, reparate cele existente. În acest scop s-au înființat în fiecare județ Comitete Centrale de Construcții

² Laurean Șuşman, inspector școlar și Virgil Rancea, subrevizor școlar, *Șaptesprezece ani de construcții școlare în județul Turda*, 1936 – broșură, de la familia Nap, din Pruniș.

Școlare, care se ocupau cu organizarea activității și strângerea fondurilor. În județul Turda s-a constituit Comitetul Central pentru Construcții Școlare în următoarea componență: Dr. Alexandru Moldovan, fost subprefect-președinte; Toma Roșu, fost revizor școlar-secretar și membrii: d-nii Gheorghe Cipăianu – deputat; Ștefan Pop – deputat; Ion Boeriu – senator; Vasile Candrea – deputat, fost prefect; Ioan Murgău, fost prefect; Vasile Meșter, senator, fost prefect; Iovian Mureșianu, „protoereu”, fost senator; primpretorii plaselor, protopopii, subrevizorii școlari de control. Comitetul, cu unele modificări, „*abvenite cu ocazia schimbărilor de regim politic*”, a funcționat în perioada 1924–1928.

Așa cum rezultă din documente, cu privire la construcțiile școlare din județul Turda, se desprind două etape: prima cuprinde perioada 1923–1928, (ministrul învățământului era d-nul Gheorghe Cipăianu, deputat de Turda) condusă „*cu mult suflet*” de prefectul Vasile Căndea, ajutat de parlamentarii județului, împreună cu revizorii școlari: Toma Rusu, Nicolae Nistor – 1923–1928 și Pavel Cismașiu – 1933–1936. A doua etapă se desfășoară în perioada 1933–1936 (Ministru-Constantin Angelescu) condusă „*cu mare suflet și frumoase realizări*” de domnul Ioan Modrigan – prefect, ajutat de parlamentarii județului, de Pavel Cismașiu – revizor școlar, de subrevizori, organele de control subordonate, împreună cu învățătorii din localitățile unde se executau construcțiile. Aceștia au meritul inițierii fiecărei construcții școlare, precum și urmărirea desfășurării lucrărilor până la terminare, folosindu-le, apoi, în procesul de învățământ.

Cu sprijinul ministerului și pe plan local s-au adunat până în 1929-2.881.988 lei. Din aceștea s-au construit, în prima perioadă: 41 localuri de școli, cu 31 locuințe și 88 săli de clasă. Locuințele aveau ca scop asigurarea condițiilor de viață ale directorilor, permanentizarea acestora în localități. Aproape că nu se construia școală fără locuință, cu 2, 3,4 camere, chiar dacă școala avea o singură sală.

Multe comune nu au avut local propriu, funcționau în case închiriate. În altele nu se țineau cursuri deși aveau posturi „sistemizate”: la Arada-Giurgiuț se specifică vrednicia localnicilor (p. 21, 22) la Câmpia „Turzei”, aproape peste tot se arată entuziasmul acestora, care făceau prestație în natură, lucru „cu palmele” și transportau diferite materiale. (p. 32, 33) La Ceanul Mare-Bolduț, se arată că „este o școală frumoasă și simpatică” (p. 34, 35) la Avram Iancu-Târșea, au ajutat și Batalionul 12 Vânători de Munte (p. 24, 25).

În alte localități s-a construit fără nici un ajutor: Botez-Luduș (p. 27, 28) în localitatea Unirea II – toate „*cheltuiețile abvenite cu clădirea au fost suportate de comună*” (p. 69, 70, 71) Localitatea Zau, plasa Luduș, era considerată „frunțașă

pe Câmpie”, aici trăiau: români, unguri și evrei (p. 70, 71). Și localitatea Luduș II-Gheja-pl. Luduș, era considerată comună frunțasă.

Învățătorul Nicolae Costea, din Albac-Costești, a donat suma de 35.000 de lei (locuitorii – 34.827 lei). Preotul ortodox Nestor Manciu, din Ocoliș, a donat 65.000 lei. Majoritatea construcțiilor s-au executat cu sprijinul Ministerului Educației Naționale, a prefecturilor, revizoratelor, a primăriilor. Au fost construite din piatră-temelia; din piatră sau cărămidă-zidăria, acoperite cu țiglă sau olane; în părțile muntoase pereții erau construiți din lemn, fundația din piatră, acoperite cu șindrilă.

În toate cazurile locuitorii satelor au dat dovadă de mare înțelegere și au depus muncă „*până la jertfă*”, pentru a avea în comună local corespunzător de școală. Localnicii participă cu sume de bani sau cu brațele la: „*Munca ce a trebuit la noile construcții școlare sau cu mâna sau căratul materialului, în toate cazurile, a fost prestate cu mult elan de către locuitorii satelor*” (anexa 3). Interesante, pline de conținut și de emoție sunt constatările făcute cu ocazia deplasării la fața locului a Comisiei județene de recepție, pentru verificarea calității lucrărilor. În localitatea Nandra au aflat femeile și copiii pe șantier: la căratul cărămizilor și „*facerea tencuielii, iar bărbații la căratul nisipului și pietrișului de-la o distanță de 16 km. Materialul adus pe șantier era măsurat cu litra și predat pentru construcție, întrecându-se care să aducă mai mult*”. La Petrilaca, comună mare, românească, tot satul: copiii, femei, bărbați, învățători, din „*noapte în noapte erau pe șantierul construcției școlare. Citeai pe fața locuitorilor dragostea de muncă și mândrie pe măsură ce școala se ridica din moloz*”. În comuna Podeni de mai mulți ani se afla: „*în părăsire un local, în care înainte a fost crișmă comunală*”. La intervenția primpretorului de plasă, dl. Ilie Sabău, locuitorii comunei, în timp „*de două luni de zile, au refăcut acest local în școală, fără nici un ajutor bănesc de la autorități*” (p. 50, 55, 57).

În perioada 1927–1933, din cauze obiective, activitatea de construcții școlare se sistează. Începând cu anul 1929, problema construcțiilor școlare „*este total neglijată, din cauza crizei financiare și din cauza dezinteresului*”. Din inițiative locale s-a construit un singur local de școală până în 1933. Acesta a fost localul de la Filea de Sus, în 1930–32 care s-a edificat „*prin exploatarea unei porțiuni de pădure*” (p. 9). În 1933, ministru Dr. Constantin Angelescu, reia această muncă.

Ministrul dr. Constantin Angelescu a vizitat des județul Turda (1933) a pus un accent deosebit pe problema construcțiilor școlare. Cu toate economiile impuse de criza economică, ministrul „școalelor” obține de la guvernul din care făcea parte, 100.000.000 lei pentru construcții școlare în întreaga țară. Din această sumă, județul Turda a obținut o subvenție de 1.250.000 lei. Comitetul

Școalelor Turda contribuie cu 500.000. În total, în anii 1933–1936 s-au cheltuit 1750.000 le, construindu-se 22 localuri de școli, cu 45 săli de clasă și 18 locuințe pentru directori. Din datele de mai sus, rezultă că, în perioada „campaniei” de construcții școlare s-au construit: 63 localuri de școli, cu 133 de săli de clasă și 50 de locuințe pentru directori (p. 9, 10). În anexa nr. 3 sunt cuprinse numai localitățile întâlnite în lucrare, pentru a fi de folos celor interesați acuma. Din această cauză este o diferență între cifrele date. Au condus lucrările pe întreaga perioadă peste 100 de învățători din localitățile respective.

Cu ocazia Congresului Regional al Învățătorilor din Ardeal, care a avut loc la Turda, (1934) a fost prezent ministru dr. Constantin Angelescu. Acesta, a asistat la „punerea pietrei de fundație”, în localitatea Gheja. Ministerul a ajutat cu bani și a donat mobilierul necesar. Astfel s-a reușit să se construiască una din cele mai frumoase școli din județ, compuse din: 3 săli de învățământ, antreu, cancelarie și locuință pentru director. În 1936 s-a dat în folosință sub denumirea de Școala Primară de Stat nr. 2 Luduș (p. 75–78). La Turda, construcțiile școlare s-au impus chiar de la „preluarea imperiului ca o necesitate de prim ordin”. Localitățile (cătunele) erau la distanță de 5–10 km de la centru.

În ședința din 20 aug. 1925, Comitetul Școalelor comunal elaborează un vast plan pentru construcții școlare, atât în oraș cât, mai ales, în cătunele aparținătoare. Comitetul școlar comunal, în 14 februarie 1928, decide renunțarea la construcția din piața Șaguna din Turda, pentru a se realiza „amplificarea” (adăugire) la Școala nr. 1 Turda (p. 79–88).

Localitatea Lupșa, plasa Baia, era considerată „poarta hotarelor etnografice a moșilor”, prefectul Vasile Candrea, fiu al acestei localități, a sprijinit mult construcția. (p. 44–46) La Nandra, s-a construit o clădire „foarte simpatcă”, clădită după cele mai „severe prescripțiuni” de igienă școlară. Este una dintre construcțiile școlare care „fac fală județului nostru”. (p. 50–51). La Runc-Lunca Largă-plasa Baia, la parter au amenajat Casă culturală. (p. 59–60) Valea Lupșei era considerată comună fruntașă în munții Apuseni, iar Valea Largă – plasa Luduș, comună fruntașă în regiunea deluroasă, una din „cele mai mari și mai frumoase din județ”. A fost apreciată de ministrul învățământului Dr. Constantin Angelescu. A primit denumirea de „școală fală” a construcțiilor școlare. (p. 65–67). La Urca – plasa Câmpia Turzii, deputat Ștefan Pop, directorul Colegiului „Sfântu Sava”, ai cărui părinți erau originari din localitate, a sprijinit construcția localului. Domnul deputat Ștefan Pop a donat școlii: „o vie de un iugăr și o bibliotecă de 1.000 de volume, cu dulap cu tot”. Localul face „fală operei județene de construcții școlare”. Unitatea poartă denumirea Școala Primară „prof. Ștefan Pop” (p. 67–68).

Întreaga conducere administrativă a județului a fost antrenată în efectuarea construcțiilor școlare. Personalul revizoratului, conducerile de școli,

locuitorii satelor și-au adus aportul la crearea condițiilor de școlarizare a tuturor copiilor, indiferent de naționalitate (anexele nr. 2, 3 și 4).

Autorii, în încheiere, aduc mulțumiri parlamentarilor, lui Gheorghe Cipăianu, fost ministru înainte d-lui Dr. Constantin Angelescu. Se mai mulțumește foștilor prefecți Vasile Candrea și Ion Madrigan (ultimul între anii 1934–1936). Se apreciază eforturile celor trei conducători ai destinelor școlare, ale revizorilor școlari Toma Roșu, Nicolaie Nistor și Pavel Cismașiu, care „*ajutați de organele de control subalterne, au meritul inițierii fiecărei construcții școlare*”.

Așa s-a ajuns ca după anul 1936, cu sprijinul ministerului, a autorităților administrative locale, învățământul să se desfășoare în condiții mai bune din punct de vedere al spațiilor de școlarizare. Menționăm unele localități care au construit numai cu forțele proprii: Arada –Trifești, Câmpeni-Dealul Capsei, Cuci, Podeni, Unirea II, Turda-Ploscoș, Grădiniță de copii, str. M. Eminescu, Școala nr. 1, cătunul Piatra Hârcani (pag. 13–87).

În concluzie, iată ce spuneau autorii: „*Învățătorilor și locuitorilor din comunele, unde s-au construit școlile, toată recunoștința acestui neam, pentru că au înțeles porunca vremii și au contribuit cu toată căldura sufletului lor la înzestrarea satelor cu școli*” (p. 12). O situație asemănătoare are loc și după cel de al II-lea război mondial, când se trece la generalizarea învățământului de 4, 7, 8 și 10 ani, atitudinea celor menționați mai sus pentru asigurarea condițiilor materiale a fost similară.

STATUS OF THE EDUCATION IN TURDA COUNTY AFTER THE GREAT UNION

Summary

The didactic and material basis of the education in Ardeal, after the Great Union, does not comply with the concrete social requirements. It could not ensure the schooling of all the children, no matter their nationality. It was a sad heritage that was left by the occupation regime. It was felt the need to intervene in content and organization problems.

The interwar period meant a time of great reforms and changes in the field of education in the whole country, therefore also in Turda county, that we try to highlight in the present study. So it got to the situation that, after 1936, with the support of the Ministry, of the local administrative authorities, education ran in better conditions regarding the spaces for schooling. We mention several settlements that used to build only on their own: Arada-Trifești, Câmpeni-Dealul Capsei, Cuci, Podeni, Unirea II, Turda-Ploscoș, The Kindergarden, M. Eminescu Str., School no. 1, Piatra Hârcani village.

Anexa 1

Numărul copiilor obligați a frecventa școala

Nr. crt.	Denumirea localității	Obligați	Frecvenți, din înscriși	Nr. crt.	Denumirea localității	Obligați	Frecvenți
1.	Albac	425	25 %	221.	Lupșa	274	
2.	Albac-Costești	175	30 %	222.	Muncel	93	
3.	Albac-Cionești	271	15 %	2	Muntele Băișorii	264	45%
4.	Ațintiș	210	50 %	224.	Muntele Filii	36	20 %
5.	Arada- Giurgiuț	158		225.	Nandea	103	35 %
6.	Arada-Trifești	150	35 %	226.	Neagra	42	20 %!
7.	Avram Iancu-Târșă	277	40 %	227.	Ocoliș	182	113/45%
8.	Boerești	101	35 %	228.	Pruniș	68	70 %
9.	Botez	108	54 %	329.	Podeni	374	264/
10.	Buru	97	34 %	330.	Petrilaca	391	154/35%
11.	Crăești	110	50 %	331.	Runc-Lunca Largă	71	41/
12.	Câmpia Turzii	888 conf. (337) șc. de stat.		332.	Săcătura	370	137/35%
13.	Câmpeni-Dealul Capsei	60		333.	Surduc	134	33/25%
14.	Ceanu Mare-Bolduț	55		334.	Săliște	94	50%
15.	Cecălaca			335.	Sâniacob	165	65 !!
16.	Câmpeni	89	30 %	336.	Valea Lupșei	259	122/50%
17.	Filea de Jos	230	30 %	337.	Valea Largă	373	208/
18.	Câmpia Turzii-Gligorești		60%	438.	Zau	452	108/
19.	Hăreni			439.	Sălcium d Sus-Valea Largă	214	90/
20.	Luduș II-Gheja	336	253/45%				

Anexa 2

Au contribuit la realizarea construcțiilor

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția	Au făcut parte din Comitetul Central de Construcții...
1.	Dr. Alexandru Moldovan	Președinte, fost subprefect	Da
2.	Toma Roșu	Secretar, fost revizor școlar.	Da
3.	Gheorghe Cipăianu	Membru, deputat	Da
4.	Ștefan Pop	----- „-----	Da
5.	Ioan Boieriu	Membru, senator	Da
6.	Vasile Candrea	Membru Deputat, fost prefect	Da
7.	Ioan Murgău	Membru, fost prefect	Da
8.	Vasile Mește	Membru, fost prefect	Da
			Au contribuit la bunul mers ...
1..	Ștefan Pop	Deputat de Turda, dir Colegiului „Sfântu Sava”	----- „-----
2.	Laurean Șuşman	Inspector școlar	----- „-----
3	Nicolae Nistor	Inspector școlar, fost revizor școlar al jud. Turda	----- „-----
4.	Paul Cismașiu	Revizor școlar	----- „-----
5.	Vasile Roșca	Subrevizor școlar	----- „-----

Activitate deosebită au depus directorii de școli, care erau și președinții Comitetelor pentru construcții școlare în localitate.

Anexa 3

Construcții școlare în Județul Turda 1919–1936

Nr. crt.	Denumirea localității (comune politice)/plasa	Nr. săli de clasă	Nr. elevi obligați	Antreu /cancelarie	Locuință dir./Nr. camere	Observații
1.	Albac- Câmpeni	3	425	-	1	Constr. 1924–1928; Înv. Romulus Todea
2.	Albac-Costești (cătun)	1	175	1/-	-	Nu a avut șc. Înainte de 1928, construit 1928–1930, Înv. Nicodim Coste.
3.	Albac-Cionești (cătun)	1	271	-	1	1928, din lemn, local închiriat. Preot Iuliu Todea

4.	Ațintiș- Luduș	2		-/1	1	1936-1937.
5.	Câmpeni-Arada-Giurgiuț(cătun)	1		1/-	-	Construită-1927-28. Înainte de 1927 nu aveau dascăl. Un consătean a cumpărat o clădire, la sf. să i se restituie suma.- criza.
6.	Arada-Trifești (cătun)	1		-	1	Până în 1927 a funcționat într-un local închiriat. S-a construit în 1928, fără ajutor.
7.	Avram Iancu-Târsa-cătun	1	-	-	1	Înv. T. Costea.
8.	Boerești-Baia	1		1/-	1	Terminat în 1927. Protoereu inv. Aurel Boeriu.
9.	Botez-Luduș	1				Înainte de 1930 nu aveau local decât închiriat. Terminat 1935. Necorespunzător, fără aprobare.
10.	Buru-Iara	1		-	1	Local. Săracă, local închiriat, cumpără local 1926.
11.	Crăiești-Mihai Viteazu	1		-	1	Până în 1928 nu au avut local de școală. Începe în aprilie 1928, terminată în 3 luni. Nu s-a făcut prestație în natură. Au o biserică nou construită. Religia ortodoxă.
12.	Câmpia Turzii	1		-/1		O sală s-a terminat în 1936, mai sunt 2, cu 10 „puteri” did. Preoții Bordan și Savu, inv. Dir. Alexandru Suci
13.	Câmpeni-Dealul-Capsei	1		-	1	
14.	Ceanul Mare-Bolduț	1		-	1	Terminată 1927, „școală frumoasă și simpatică”. Înv. Pavel Cocioară din Cean.
15.	Cecălaca-Luduș	1			1	Terminat 1927. Prin amenajare.

16.	Cuci-Luduș	2 grădin.		-	-	Frumoasă grădină, potrivită experiențelor pomicole și horticole.
17.	Copăceni-Turda	2		-/1	-	Terminat-1935. Dezinteres. Nu au nici biserică.
18.	Filea de Jos-Iara	2		-/1	-	Terminată - 1930-1932. Așezată la poalele munților. Cheltuiala localnicilor, din exploatarea unei păduri. Preotul.
19.	Geamăna-Baia	2		-	-	Terminată - 1934-1935; construcție cu etaj. La poalele muntelui Detunata. Șc. veche a ars. înv. Ioan Proța, Preot Ioan Ursu.
20.	Gligorești-Câmpia Turzii	1		-	-	Terminată 1935. Revizorul șc. Toma Roșu era din localitate.
21.	Hădăreni-Luduș	1		-	-	Adăugire 1924, mai este necesară o sală.
22.	Iara-Masca	1		-	1/3	Terminat 1934. Există un post de înv. sistematizat, nu aveau local. Preot-învm. Alexandru Șendrea.
23.	Lupșa-Baia	2		-/1	-	Construit-1927-1935 Prefectul vasile CONDREA, fiu al comunei. S- a schimbat guvernul-criza. Părintele ort. Vasile Șpan.
24.	Muncel-Baia	1		-	1/3	Terminată 1934-1935. Învm. Corneliu Dumitrescu, ajutat de Gheorghe Savu, țaran fruntaș.
25.	Muntele Băișorii	3		-	1	
26.	Muntele Filii	1		-	1	Terminată 1927. S-a cumpărat o clădire veche, cu etaj-amenajate.
27.	Mărtinești	1		-/1	-	Terminat-1925.S-acum-părat o clădire-amenajare.

28.	Nandra	1		-	1/4	Terminată-1935-36. O clădire foarte simpatică, igienică.
29.	Neagra	1		-	1/1	Terminată 1935. În creierul Mșilor Apuseni. Nu aveau nici școală, nici biserică.
30.	Ocoliș-Baia	1		-/1	1/3	Construită 1933-36. Părintele Nestor Manciu, secondat de inv. Avram Mucea.
31.	Pruniș-Iara	1		1/-	1/1	Construită 1927-28. Com. mică, din zona deluroasă - Dealurile Feleacului, Valea Hășdății.
32.	Podeni	2		-/1	-	
33.	Petrilaca-Luduș	4		-/1	1/3	Terminată 1934. Inv. Gheorghe M. Gliga.
34.	Runc-LuncaLar-gă (câtun)/Baia	1		-	-	Construită 1930-34. Parter Casă culturală.
35.	Săcătura-Câmpeni	1		-	-	Construită 1935-36.
37.	Surduc-Iara	1		-	1/2	Construită 1932-1935. Nu au avut șc., copii mergeau la Iara.
38.	Săliște-Iara	1		1/1	-	Terminată 1927. Reg. Dealurile Feleacului, au avut casă închiriată.
39.	Sâniacob-Luduș	1		-	1	Construită 1928-1933. Aveau local închiriat
40.	Șchiopi-Iara	2		-	1	Construit-1929-33. Regiune submuntoasă. Inv. Victor Bugner.
41.	Valea Lupșei-Baia	1		-/1	-	Construită 1934-1935. Adăugire.
42.	Valea Largă-Luduș	4		-	1	Construită 1924-1934. Localul vechiu, impropriu. Una din cele mai mari și mai numeroase școli, apreciată de ministrul C. Angelescu., „fală a construcțiilor școlare”, drept omagiu sa numit Școala Primară „Constantin Angelescu”.

43.	Urca-Câmpia Turzii	2		-	1	Construită 1924-1928. Necorespunzător. Deputatul Ștefan Pop, dir. Colegiului „Sf. Sava”, donează 1 iug. de vie, 1.000 volume, un dulap.
44.	Unirea II (Vereșmart)	4 și Că- min cult.		-/1	-	Construită-1924-1925, o sală-1935. Părintele Iuliu Căpâlneanu, fost senator, înv. Dir. Gh. Metea, fost primar.
45.	Zau-Luduș	1		-	-	Construită -1934-1935. Adăugire. Frunzașă pe Câmpie.
46.	Lupșa-Lupșa Mănăstire	1		-	1	Construită - 1936-37. Episcopul Hossu al Clujului...
47.	Vâlcele-Vâlcele Părău-Turda	2		-	1	Construită - 1936-37. Nu au avut local.
48.	Sălciua de Sus- Valea Largă-Baia	2		-	1	Terminată-1936. Înv. Vasile Drăguș și pri- marul Vasile Baciu.
49..	Luduș II-Gheja- Luduș	3		1/1	1/4	Construită - 1934-1936. Vizitată de dl. ministru C. Angelescu. Congresul înv. din Ardeal-Turda - 1934, una din cele mai frumoase școli din județ.
50.	Turda					Turda 20.000 locuitori. Erau 2 școli. Comitetul școlar „comunal”-plan de construcții școlare- 1925.
51.	Turda-Șc. Primară 3-Piața Șaguna					În 1930-1934, s-a „amplificat” Șc. 1.
52.	Turda-Ploscoș-	1		-	-	Construită-1924-1936.
53.	Turda-Piatra Hârcani	2		-	1	----,-----
54.	Turda str. Mihai Eminescu	1		-	1	1924-1936. Pentru grădiniță.
55.	Turda- Grairăt N.V.	1		-	1	Construită - 1924-1936.
56.	Turda, Șc. Nr.1	-	-	-	-	1928.
	Total:	81		6/11	36	

Anexa 4

Proveniența fondurilor pentru construcțiile școlare

Nr. crt.	Denumirea localității	M.Î.P./ Casa Școalelor	Prefectura/ Comitetul Școlar Jud.	Primăria /Subscripții școlare	Locuitorii / Lista de subscripție	Costul total
0	1	2	3	4	5	6
1.	Albac	175.000/-				442.000
2.	Albac-Costești	-	24.000 /-	44.000 /-	34.827 / 35.000 inv. N. Costea	148.000/m. Lemnos gratis
3.	Albac-Ciomești	-	150.000 /-	25.000 /-	6.000	46.513- 10.000
4.	Ațintiș	44.000/-	- / 15.000	-	6.000	400.000
5.	Arada-Giurgiuț	litigiu	-	-	-	30.000
6.	Arada-Trifești	-	-	-	80..000	80.000
7.	Avram Iancu	25.000	- /10.000	- / 1.300	6.000 /8.000 - /221 -Bat.12 Vânători de Munte Cămpeni	50.940
8.	Boerești	90.000/ 80.000	-	-	-	170.000
9.	Botez	10.000 /-	15.000 /-	-	-	25.000
10.	Buru	-	5.000/ -			205.000
11.	Crăiești	-	- / 25.000	50.000 / -	90.000 / -	165.000
12.	Câmpia -Turzii	40.000 / -		144.255/ -	-	184.225
13.	Cămpeni-Dealul Capsei		-	90.000 / și cătunul	-	90.000
14.	Ceanu Mare-Bolduț	35.000 / -		379.000/ -	-	404.000
15.	Cecălaca	-	- /40.000	-	22.000 / -	62.000- 82.000
16.	Cuci					82.000
17.	Copăceni	35.000 / -	- / 10.000	-	-	50.000 - 5.000
18.	Filea de Jos	-	-	-	-	180.000
19.	Geamăna	15.000 / -	- / 20.000	-	20.000/ -	55.000
20.	Gligorești	20.000 / -	- / 20.000	-	-	50.000
21.	Hdăreni	30.000 / -	-	-	-	220.000
22.	Iara Masca	-	- / 25.000	35.000 / -	-	66.000
23.	Lupșa	- /165.000	100.000 /35.000	-	-	300.000
24.	Muncel	- / 10.000	-	-	-	-30.000
25.	Muntele Băișorii	20.000 / -	-- 5.000	100.000	-	125.000

26.	Muntele Filii	-	- / 15.000	65.000 / -	-	80.000
27.	Mărtinești	-	- / 25.000	55.000 / -	-	80.000
28.	Nândra	80.000 / m.	- / 50.000	-	-	130.000 -30.000
29.	Neagra	45.000 / -	-	-	-	45.000
30.	Ocoliş	-	10.000 / -	- / 114.814- biserica...	- /65.000-preot	189.000
31.	Pruniș	-	35.000 / -	-	45.000 / -	80.000
32.	Podeni	-	-	-	-	30.000
33.	Petrilaca	-	125.000 / -	-	130.000 / -	260000 -200.000
34.	Runc-Lunca Largă	10.000 / -	5.000 / -	-	- / 61.000- Biserica O	75.000
35.	Săcătura	10.000 / -	-	15.000 / -	-	76.500
36.	Surduc	-	5.000 / 14.000	38.000 / -	-	22,800
37.	Săliște	-	5.000 / -	81.000 / -	-	86.000
38.	Sâniacob	40.000 / -	-	110.000/-	-	150.000
39.	Șchiopi	-	35.000 / -	-	-	85.000 -50.000
40.	Valea Lupșei	-	10.000 / 10.000	-	-	20.000
41.	Valea Largă	-	800.000 /200.000	200.000 / -	200.000 / -	1.400.000
42.	Urca	50.000 / -	50.000 / 350.000	150.000 / -	-	600.000
43.	Unirea II	-	-	600.000 / -	-	600.000
44.	Lupșa- Mănăstire	-	35.000 / -	-	-	100.000 - 65.000
45.	Vâlcele-Părău	-	- / 40.000	-	20.000 / -	60.000 - 60.000
46.	Sălciua de Sus	-	- / 40.000	30.000 / -	-	70.000 - 90.000
47.	Luduș II-Gheja	- / 40.000	100.000 / -	32320.000 -	-	460.000
48.	Turda					
49.	Turda-Crairât	-	-	1.100.000	-	1.100.000
50.	Turda -Ploscoș	-	-	946.897	-	946.897
51.	Turda-Șc. Nr. 1					
52.	Turda-Piața Hârcani	-	-	200.000/-		200.000
53.	Turda- grădiniță, str. M. Eminescu	-	-	1.116.129	-	1.116.129